

LIITE . Vastineet valmisteluvaiheessa saatuun palautteeseen

Lausunnot	1
1. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 13.11.2025	1
2. Pohjois-Pohjanmaan liitto 30.10.2025	12
3. Museovirasto 17.10.2025	12
4. Pohjois-Pohjanmaan museo/arkeologia 8.11.2025	12
5. Pohjois-Pohjanmaan museo/rakennettu kulttuuriympäristö 2.11.2025	13
6. Kalajoen kaupunki/Ympäristöterveydenhuolto 16.11.2025	14
7. Elenia 9.11.2025	16
8. Fingrid 30.10.2025	19
9. Vesikolmio 24.10.2025	19
Mielipiteet	20
1. Mielipide 9.11.2025	20

Lausunnot

1. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 13.11.2025

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Luonto ja alueidenkäyttö -yksikkö

Alueidenkäyttöryhmä

Kaavaselostuksen mukaisesti ”osayleiskaavan tarkoituksena on luoda kaavalliset edellytykset Hiekkasärkkien Vt8 mantereen puoleiselle alueelle laaditussa kehittämissuunnitelmassa [Kalajoen Vt 8 mantereen puoleisen alueen matkailun kehittämissuunnitelma, 2017, päivitys 2023] esitettyjen matkailutoimintojen ja tarvittavien liikenneyhteyksien toteuttamiselle.” Kaavahanke on tullut vireille helmikuussa 2018. Kaavaluonnoksella pyritään osoittamaan tilavaraukset noin 3500 uudelle matkailun vuodepaikalle.

Osittain suunnittelualueelle sijoittuvat Rantaharjualueen yleiskaava ja Kalajoen keskustan osayleiskaava. Kaavaselostuksen luettavuutta parantaisi, mikäli hankealueen ajantasainen raja-alue lisättäisiin maakunta-kaava- ja yleiskaavakarttaotteisiin sekä muihin lähtötietokarttoihin. Kaava-alueen supistuminen prosessin aikana näkyy karttaotteiden lisäksi paikoitellen tekstissä, jota ei ole kaikilta osin päivitetty vastaamaan uutta, suppeampaa kaava-aluetta. Pohjakartan merkintöjä olisi hyvä vaalentaa, sillä kaavaluonnoksessa ne haittaavat kaavamerkintöjen tulkintaa (esim. luo-aluemerkinnät eivät tahdo erottua suoalueista, RM-4:ssä oleva rakennus peittää harmaalla yli puolet korttelialueesta jne.).

Lähtötiedoissa happamia sulfaattimaita käsittelevä kpl 5.3.5 tulee päivittää, sillä sekä teksti että kuva viittaavat kaavan alustavaan aluerajaukseen.

Kaavaratkaisun perusteluissa todetaan (kpl 8.2), ettei kerroskorkeutta ole rajoitettu kaavamääräyksillä. Tämä pitää osittain paikkansa, sillä TP- ja RM-määräyksissä kerroskorkeutta ei ole rajoitettu, mutta erillisellä vyöhykemerkinällä lentokentän suojavyöhykesektorit -lsv määrätään huomioimaan lentoesterajoitukset. Kaavatyössä olisi hyvä harkita ylimmän sallitun rakentamiskorkeuden täsmällisempää määrittämistä kaavakartalla eri alueille, sillä kaavaselostuksessa viitataan toistuvasti III-IV-kerroksiseen rakentamiseen ja vt 8 lähettyvillä jopa VI- ja X-kerroksiseen (porttiaihe). Kerroskorkeuden määrittely selkeyttäisi jatkosuunnittelua ja helpottaisi vaikutusten arviointia mm. maiseman osalta. Nyt vaikutusten arvioinnissa ei ole pystytty arvioimaan lainkaan rakentamisen korkeuden vaikutusta mm. valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (Rahjan saaristomaisemat), joka rajautuu kaava-alueeseen lounaassa eikä maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (Hiekkasärkät ja Rahjan saaristo), jolle kaava-alueen vt 8 varsi sijoittuu. Maisemavaikutusten arviointia tulee täydentää ehdotusvaiheessa (rakentamisen ja muiden toimintojen sijoittuminen, rakentamisen korkeus, louhos- ja maa-ainesten ottoalueet, muut maisemavauriokohdat jne.).

Kaavaratkaisun ilmastovaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty KILVA-työkalua. Arviointi on kvalitatiivista eikä esim. eri maankäyttövaihtoehtojen ilmastovaikutuksia ole vertailtu keskenään. Vaikutusten arvioinnissa esitetään suosituksia valitun kaavaratkaisun ilmastovaikutusten pienentämiseksi asemakaavoitusvaiheessa. Näitä suosituksia (esim. puurakentamisen ja uusiutuvien energiaratkaisujen suosiminen sekä olevan puuston säilyttäminen) olisi hyvä viedä myös yleismääräyksiin asemakaavoituksen ohjaamiseksi.

Hulevesien käsittelyssä tulee huomioida alueen sijainti pohjavesialueella. Pysäköintialueilta (tai muilta vastaavilta alueilta) tulevat hulevedet tulee käsitellä ennen imeyttämistä tai johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle.

Kaava-alueelta löytyy yksi Matti-rekisterissä oleva PIMA-kohde, jonka PIMA-selvitystarpeesta ympäristöluvan rauettamiseen liittyen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut erillisen lausunnon syyskuussa 2023 Kalajoen kaupungin ympäristöviranomaiselle.

Vastine

Kaavaselostus sekä siinä olevat kuvat on päivitetty vastaamaan kaavaehdotuksen mukaista ratkaisua. Kaavaselostuksen luku 5.3.5 Happamat sulfaattimaat on päivitetty vastaamaan kaavaehdotuksen mukaista ratkaisua. Kaavakartan ulkoasua on tarkistettu.

Kaavaselostuksessa on annettu suosituksia ylimmän sallitun rakentamiskorkeuden osalta ja kaavaselostuksen kuvausta rakentamiskorkeuteen liittyen on päivitetty. Maisemavaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu maisemavaikutuksia maakunnallisesti- ja valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueille. Ylin rakentamiskorkeus ratkaistaan asemakaavoituksessa ja maisemavaikutuksia tarkennetaan asemakaavoittain.

PIMA-merkintä vanhan jo toimintansa lopettaneen betoniaseman kohdalla ja kohdetta valvoo ELY-keskus. Kohde huomioitu kaavakartalla.

Maisemavaikutusten arviointia on täydennetty rakentamisen ja muiden toimintojen sijoittuminen, rakentamisen korkeus, louhos- ja maa-ainesten ottoalueiden ja maisemavaurioiden osalta.

Yleiskaavamääräyksissä on annettu suosituksia rakentamisen ilmastovaikutusten pienentämiseksi sekä hulevesien käsittelyyn liittyen. Kaavaratkaisun ilmastovaikutusten arviointi, KILVA, analyysiä on täydennetty.

Luonnonsuojeluryhmä

Kaava-asiakirjoihin ei sisälly Natura-arviointia, joka on kaavaselostuksen mukaan laadittu. Natura-arviointiin liittyviä kysymyksiä ei sen vuoksi käsitellä tässä yhteydessä. Kaavaselostuksessa vaikutusten arvioinnin yhteydessä olisi kuitenkin ollut hyvä käydä ilmi, mitä Natura 2000 -kohteita koskien on päädytty laatimaan luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitettu asianmukainen arviointi.

Luontoselvitys

Luontoselvitys on valmistunut vuonna 2017 eikä se kaikilta osin ole ajantasainen eikä vastaa nykypäivän kaavaselvityksille asetettavia kriteereitä. Luontoselvitys on tehty nykyistä kaava-aluetta laajempaan, mikä sinänsä ei ole ongelma, mutta kuvaustekstistä on hankala erottaa, mikä koskee nykyistä kaava-aluetta ja mikä sen ulkopuolista aluetta. Kasvillisuuden ja luontotyyppien kuvaus on lisäksi hyvin yleispiirteinen. Luontodirektiivin IV(a)-liitteen tiukasti suojelluista eläinlajeista on selvitetty ainoastaan liito-oravan esiintymistä. Liito-oravakartoitus on kohdistunut kaava-alueen ulkopuolelle. Selvityksessä kuitenkin todetaan, että kaava-alueella ei ole lajille sopivaa elinympäristöä, mikä on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan oikea arvio. Muita ELY-keskuksen havaitsemia puutteita ovat:

- Menetelmäkuvauksesta ei ilmene, mitkä kohteet on kartoitettu maastossa.
- Selvityksessä ei mainita soidensuojelun täydennysohjelmaehdotuksen kohdetta eikä ko. kohdekuvaus sisälly lähdeluetteloön (Kirkkomaanmetsän – Kourinkankaan suot).
- Selvityksestä puuttuu kartta uhanalaisten luontotyyppien sijainnista.
- Selvityksessä ei arvioida, onko alueella luontodirektiivin IV(a)-liitteen lajin viitasammakon potentiaalisia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja eikä näitä ole selvitetty. Myöskään muiden luontodirektiivin IV(a)-liitteen lajien kuten lepakoitten esiintymistä ja mahdollisia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei ole selvitetty.
- Pesimälinnustoseselvitystä ei ole tehty. Linnustoa koskevat tiedot perustuvat pääosin vuonna 2010 raportoituun selvitykseen, joka ei ole enää ajantasainen.

Vastine

Vuonna 2017 luontoselvitysraporttia on täydennetty menetelmäkuvauksen, uhanalaisten luontotyyppien sijainnin, Kirkkomaanmetsä-Kourinkankaan -suon kohdekuvauksen, kasvillisuuden- ja luontotyyppien kuvausten, luontodirektiivin IV(a) -liitteen mukaisten direktiivilajien esiintymispotentiaalisuusarvioiden ja tarkastelujen osalta. Lisäksi vuonna 2024 luontoselvityksiä on täydennetty laatimalla osayleiskaava-alueelle viitasammakko- ja pesimälinnustoselvitys.

Kaavaselostus

Luonnonympäristön nykytilan kuvausta on syytä päivittää vastaamaan nykyistä kaava-alueen rajausta. Myös karttoihin tulee päivittää nykyinen kaava-alueen raja. Soidensuojelun täydennysehdotukseen sisältyvän arvokkaan suokokonaisuuden kuvausta tulee täydentää olemassa olevaa kohdekuvauksella ja paikkatietoaineiston suotyyppitietoja käyttäen. Toisin kuin luontoselvityksessä mainitaan, alueen suot ovat pääasiassa keskivanteisia. Alueella esiintyvät luontotyypit ja niiden uhanalaisuustiedot on aiheellista myös sisällyttää nykytilan kuvaukseen. Tiedot luontotyyppien ja lajien uhanalaisuudesta on tarkistettava ja tarvittaessa päivitettävä vastaamaan viimeisimpiä luontotyyppien ja lajien uhanalaisuusarvioita. Pesimälinnuston osalta tietoja tulee päivittää ja osoittaa erityisesti uhanalaisten ja muiden huomionarvoisten lajien kannalta tärkeät elinympäristöt. Natura-arviointia käsittelevä luku 5.3.6 tulee siirtää vaikutusten arvioinnin yhteyteen lukuun 9.2 omana alalukunaan. Natura-arviointiraportti tulee valmistuttuaan kaavaselostuksen liitteeksi.

Kaava-alueen koillispuolella moottoriradan ja louhoksen välissä on alueita, jotka eivät sisällyneet luontoselvitykseen. Näiden alueiden osalta kuvausta on syytä täydentää kaavaselostuksen nykytilan kuvaukseen.

Yleiskaavan tavoitteiden osalta ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että luonnonympäristön turvaamiseksi ei ole määritelty erikseen tavoitteita, vaikka matkailu- ja virkistyskäyttö suurelta osin nojautuvat luonnonympäristön tarjoamiin ekosysteemipalveluihin.

Kaavan vaikutusten arvioinnissa tulee esittää, miten on varmistettu siitä, että kaavan toteutuminen ei heikennä tai hävitä luontodirektiivin IV(a)-liitteen lajien, erityisesti viitasammakon ja lepakoiden mahdollisia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Tarvittaessa tulee täydentää selvityksiä. Vaikutusten arvioinnissa tulee erityistä huomiota kiinnittää huomiota siihen, että arvokas luontokohde Kirkkomaanmetsän – Kourinkankaan suot on kokonaisuus, jossa myös suoalaiden ulkopuolella tehtävät toimenpiteet voivat vaikuttaa kuivattavasti alueen soihin, mikä johtuu mm. läpäisevästä hiekkamaasta. Kohdekuvauksen mukaan vesien virtaus suuntautuu hiekkavallien lävitse ja vedenkorkeuden vaihtelu voi olla suurta. Yhdyskuntarakenteen mahdollinen laajenemisaalue on osittain päällekkäinen arvokkaan suokohteen kanssa ja saattaa toteutuessaan vaikuttaa päällekkäistä osaa laajemmin kohteen vesitalouteen.

Vastine

Luonnonympäristön sekä soidensuojelun täydennysehdotukseen sisältyvän arvokkaan suokokonaisuuden kuvausta on täydennetty huomioiden kaavaehdotuksen mukainen aluerajaus. Raportin kuvien kaava-alueen rajaukset on päivitetty. Pesimälinnuston osalta luontoselvitystä, kaavaselistusta ja – karttaa on täydennetty. Natura-arviointi siirretty luvun 9.2. alaluvuksi. Kaavaselistuksessa on kuvattu, mihin Natura-alueisiin Natura-arviointi kohdistuu. Natura-arviointi lähetetään lausunnolle ELY-keskukselle vuoden 2026 vaihteessa.

Vuonna 2024 tehtyjen luontoselvitysten täydennysten yhteydessä kaava-alueen moottoriradan ja louhoksen välinen alue on sisällytetty luontoselvitykseen. Yleiskaavan tavoitteita on täydennetty kaavaselistuksen lukuun 6 sekä kaavan vaikutusten arviointia päivitetty.

Kaavaluonnos

so-merkinnällä osoitettuun soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteeseen ELY-keskus esittää kaavamerkinnäksi esim. ”Ojittamattomien soiden muodostama kokonaisuus. Alueella ei tule harjoittaa kuivatusta tai muita toimia, joilla vaarannetaan suokokonaisuuden luonnontilaisuuden säilyminen.”

Dyynisukkulakoin havaintopaikkoja on muuallakin kuin luo-15-merkinnällä osoitetussa pisteessä. ELY-keskus esittää, että merkintä muutetaan aluemaiseksi kattamaan dyynisukkulakoin elinympäristöksi soveltuvat lentokentän reuna-alueet.

Yhdyskuntarakenteen mahdollista laajenemismerkintää (VU/RM) esitetään muutettavaksi siten, että se ei ole päällekkäinen soidensuojelun täydennysehdotuksen kohderajauksen kanssa.

Yhdyskuntarakenteen laajenemisen mahdollistava merkintä VR-1/RM lentokentän kaakkoispuolella vaarantaa virkistykseen ja ulkoiluun käytettävissä olevan luontokokonaisuuden yhtenäisyyden.

nat-merkintään liittyvä kaavamääräyksessä viitataan vanhaan luonnonsuojelulakiin. Mikäli Natura-alueen sijainti kaava-alueen ulkopuolella halutaan informatiivisista syistä osoittaa, on kaavamääräys syytä päivittää vastaamaan nykyistä luonnonsuojelulakia ja viitata luonnonsuojelulain heikentämiskieltoon (lsl 34 §).

Vastine

So -kaavamerkintää on täydennetty seuraavasti: Ojittamattomien soiden muodostama kokonaisuus. Alueella ei tule harjoittaa kuivatusta tai muita toimia, joilla vaarannetaan suokokonaisuuden luonnontilaisuuden säilyminen.

nat-merkintä sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle ja on poistettu kaavakartalta.

Dyynisukkulakoin pistemäinen merkintä on muutettu aluemerkinäksi kattaen dyynisukkulakoin elinympäristöksi soveltuvat alueet.

Kaavaselistuksen vaikutusten arviointia on täydennetty ja esitetty, mihin Natura-alueisiin luonnonsuojelulain 35§:n mukainen asianmukainen arviointi kohdistuu. Yhdyskuntarakenteen mahdollinen laajenemismerkintä (VU/RM) on muutettu siten, ettei se ole päällekkäin soidensuojelun täydennysehdotuksen kohderajauksen kanssa. Merkintä **VR-1/RM** osoittaa yhdyskuntarakenteen mahdollisen laajenemisen alueen, joka toimii osayleiskaavassa reservialueena. Merkintä ei suoraan oikeuta alueen rakentamiseen, vaan sen tarkoituksena on varata alue tulevaisuuden tarpeisiin. Alueen osoittaminen rakentamiseen edellyttää kuitenkin jatkosuunnittelua ja tarkempia selvityksiä, erityisesti luontoarvojen sekä viher-, virkistys- ja ekologisten yhteyksien osalta. Näin varmistetaan, että mahdollinen maankäytön muutos tapahtuu kestäväällä tavalla ja huomioi alueen ympäristöarvot.

Osayleiskaava-alueen rajauksen ulkopuoliset kaavamääräykset on poistettu kaavakartalta.

Ympäristönsuojeluyksikkö

Pohjavesien suojelu

Liite 12 (rakentamisen rajoitteet) on päivitetty 9.6.2023, mutta siinä esiintyy kuitenkin AFRYn kesällä 2023 tekemän pohjavesiselvityksen mukainen Hiekkasärkkien vedenottamon ohjeellinen lähisuojavaikutus, joka laajeni koillisen, kaakon ja lounaan suuntaan vuonna 2022 esitetystä. Liitekartan päivitysajankohta tulee vastata todellisuutta. Kyseisessä kartassa käytetään termiä lähisuojavaikutus, kun taas AFRYn laatimassa pohjavesiselvityksessä terminä on lähisuoja-alue. Vesilain mukaan termi on suoja-alue (4 luku 11§, vedenottamon suoja-alue), joten tätä on syytä käyttää.

Pohjavesiselvitysraportissa on esitettyä vuonna 2022 ja 2023 pohjavesiselvitysten tulokset, ja sen perusteella Hiekkasärkkien vedenottamon ohjeellinen lähisuojavaikutus. Alustava esitys (AFRY 2022) vedenottamon lähisuojavaikutukseksi huomioi tilanteen, jossa vedenotto oli keskimäärin noin 700 m³/d huomioiden pinta-alan, sadannan ja pohjaveden virtauskuvan. Kuten 21.9.2023 päivitettyssä selvityksessä AFRY tuo esille, että vedenottoluvan mukaisessa enimmäisottotilanteessa (2 000 m³/d) vedenottamolle virtaa vettä myös aiemmin määritetyn suoja-alueen ulkopuolelta etenkin tilanteessa, jos vettä otetaan lupaehdon mukaisia vesimääriä pitempiä ajanjaksoja. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan 12.9.2023 päivitettyssä raportissa, joka perustuu sesonkiajan eli kesän 2023 pohjavesipinnan mittauksiin, välittyy paremmin Hiekkasärkkien vedenottamon vaikutusalue lähisuojavaikutukseen määrittämiksi. On kuitenkin huomioitava, ettei luvamukaista enimmäisottotilannetta ole käytännössä kesän 2023 aikana toteutunut kuin kolmena 2-5 päivän mittaisena jaksena. Pohjavesiselvityksessä tuodaan esille, että esitetyn suoja-alueen rajauksessa on kuitenkin huomioitu luvan mukainen enimmäisottomäärä (2 000 m³/d) lounaan ja koillisen suunnissa.

Pohjavesitutkimusraportissa tuodaan esille, että mantereenpuolen kaavaluonnoksen mukaisten aluevarauksen vaikutuksista pohjaveteen laaditaan erillinen raportti. ELY-keskus pitää tätä hyvänä asiana, ja ilmoittaa ottavansa kantaa, kun se on ajankohtainen. Raporttia ei tässä luonnosvaiheessa ole ollut saatavilla.

Pohjavesialuetta koskevia kaavamääräyksiä on syytä muuttaa joiltain osin ja lisätä seuraavaa:

- Pohjavesialueelle ei saa sijoittaa energiakaivoja. Kaikista pohjavesialueille suunnitteilla olevista maalämpöjärjestelmähankkeista tulee pyytää ELY-keskuksen lausunto pohjavesialueelle sijoittamisen soveltuvuudesta ja vesilain mukaisen luvan tarpeen arvioimiseksi.
- Rakentaminen, ojitukset ja maankaivuu on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai muutoksia pohjaveden korkeuteen. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista.
- Asemakaavassa tulee tutkia mahdollisuutta hulevesien johtamiseen katoilta ja muilta puhtailta alueilta selkeytys- ja imeytysalueille. Asemakaavassa on annettava pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi tarpeelliset määräykset.
- Tarkemman suunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin.

Liikenne- ja pysäköintialueiden suunnittelua asemakaavavaiheessa tulee ohjata esimerkiksi yleiskaavan yleismääräyksissä seuraavilta osin:

- Katu- /liikennealueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida.
- Moottoriajoneuvojen ajo- ja vähintään viidelle ajoneuvolle osoitetut pysäköintialueet sekä muut vastaavat tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojausten sisältävällä rakenteella. Määräys koskee myös kellaritiloja ja maanalaista pysäköintitilaa. Valumavedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäroidyllä alueella hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Rakennusluvan yhteydessä tulee esittää suunnitelma sammutusvesien hallinnasta niin, että sammutusvedet ja muut ei-imeytyskelpoiset hulevedet johdetaan öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta.

Vastine

Yleiskaavamääräyksiä on täydennetty pohjavesialuetta koskien. Kaavaluonnoksen aluevarauksen vaikutuksista pohjaveteen on laadittu 7.2.2024 Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan aluevarausten vai-

kutukset pohjaveteen -raportti (AFRY), joka on kaavaehdotusaineiston liitteenä. Rakentamisen rajoitteet (liitekartta 12) on päivitetty huomioiden pohjavesien suoja-alueen raja- ja luontokohteiden arvotus LUOPAS-oppaan mukaisesti.

28.2.2024 on pidetty työneuvottelu ELY-keskuksen kanssa, jossa on käyty läpi pohjavesiselvityksen tulokset sekä osayleiskaavaluonnoksen aluevarausten vaikutukset pohjaveteen. Työneuvottelussa on todettu, että selvitykset ovat riittävät ja vastaavat kaavaluonnoksesta annetussa lausunnossa pyydettyä.

Melu

Kaavaselostuksen mukaan melua aiheuttavat alueella valtatie 8, kallioulouhos, moottoriurheilurata ja lentokenttä. Alueelle on tehty kolme erillistä meluselvitystä. Kaavaselostuksen mukaan valtaosa rakennettavista korttelialueista ja virkistysalueista sijoittuu osayleiskaavassa valtatie varteen tieliikenteen melualueelle, mikä edellyttää melua torjuvaa tiivistä korttelirakennetta tai melusuojausta muilla keinoin. Matkailun tai liikunta- ja urheilupalveluiden reservialuetta on suunniteltu osittain myös louhoksen ja moottoriradan nykyiselle melualueelle, joten melulle herkkien toimintojen kuten loma-asumisen ja virkistyspalveluiden toteuttaminen alueelle estyy. Kaavaselostuksen mukaan louhosmelu ei ole lähitulevaisuudessa poistumassa vaan ennemminkin lisääntyy, jos louhos laajenee. Melualueet on merkitty kaavakartalle ja valtatie varteen on lisätty meluntorjuntatarvemerkinä. Kaavassa on annettu yleisluonteinen melumääräys.

Ympäristönsuojeluyksikkö toteaa, että melutason ohjearvot koskevat myös virkistysalueita, myös puiston käyttötarkoitus on tärkeää ottaa huomioon. Mikäli puistoa tms. virkistysaluetta ei voida sijoittaa kokonaisuudessaan vähämeluiselle alueelle, tulee ainakin leikki- ja muut runsaassa käytössä olevat oleskelualueet osoittaa vyöhykkeelle, jolla melutaso on päivällä < 55 dB tai suojata kohteet melulta, edellistä vähemmän oleskeluun käytetyt osat voidaan osoittaa vyöhykkeelle, jonka melutaso on päivällä 55 – 60 dB ja osat, joilla ei normaalisti oleskella, voidaan osoittaa vyöhykkeelle, joilla päiväajan keskiäänitaso on 60 – 65 dB. Alueita, joilla päiväajan keskiäänitaso ylittää 65 dB, ei pääsääntöisesti sisällytetä puistoihin, vaan ne osoitetaan muuhun käyttöön (esim. suojaviheralue). Myös louhoksen ja moottoriradan melualueille osoitettujen urheilu- ja virkistyspalvelujen ja matkailupalvelujen alueiden kaavamerkintöjä tulee täsmentää siten, että kaavaselostuksessa esitetyt rajoitukset otetaan huomioon.

Kaavatyön yhteydessä olisi tarpeen myös yleisluonteisesti tarkastella ovatko esitetyt meluntorjuntatoimenpiteet käytännössä toteutettavissa (esim. onko mahdolliselle melusteelle tilaa).

Muita huomioita

Kaavatyössä tulee ottaa huomioon suunnittelualueen ympäristöluvanvaraiset laitokset ja niiden ympäristövaikutukset. Tavoitteena tulee olla, että laitosten toimintamahdollisuudet eivät heikkene niin kauan kuin luvanvarainen toiminta ko. alueella aiotaan säilyttää. Kaavoituksessa tulee ottaa huomioon laitosten toimintoista aiheutuvat haitat, ja niille pitää varata riittävä alue, jolle esim. melu voi levitä ilman asumiselle tai

virikistymiselle aiheutuvia haittoja. Kaavoituksessa on pyrittävä varautumaan tulevaan kehitykseen teollisuuslaitosten, moottoriurheiluradan ja lentokentän yms. ympäristössä niin, että niiden toiminta ja mahdolliset laajenemisedellytykset säilyvät jatkossakin.

Lentoliikenteen alue LL-1 kuuluu lentokenttiin, joiden liikkumista ja oleskelua on rajoitettu sisäministeriön asetuksella (928/2023). Asetus kokoaa alueet, joissa liikkumista ja oleskelua rajoitetaan turvallisuuden takia. Liikkumista tai oleskelua voidaan rajoittaa kohteessa tai sen ympäristössä kohteesta aiheutuvan tai siihen kohdistuvan vaaran vuoksi. Rajoitusalueella liikkuminen ja oleskelu on kielletty ilman alueen toiminnanharjoittajan antamaa lupaa. Tämä tulee huomioida myös kaavamääräyksissä.

Vastine

Merkitään tiedoksi. Yleiskaavamääräyksiin on lisätty määräys lentoliikenteen alueen LL-1 liikkumis- ja oleskelurajoitteista sekä viittaus valtionneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisten melutasojen huomioimisesta.

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Suunnittelualue sijaitsee Kalajoen Hiekkasärkkien mantereen puolella valtatie 8 varrella. Suunnittelun pohjana on vuonna 2017 valmistunut Hiekkasärkkien mantereen puoleisen alueen kehittämissuunnitelma, joka on päivitetty vuonna 2023. Kaavaselostuksen mukaan alueelle on tehty liikenneselvitys osayleiskaavan laatimisen tueksi vuonna 2018. Liikenneselvitys on kuitenkin liikennemäärätietojen, matkatuotosten, pääliittymien ja kehittämistavoitteiden osalta jo vanhentunut, eikä sitä siksi ole kaavaluonnoksen liitteenä. Kaava-alueen osalta merkittävin liittymä on valtatie 8 ja Kangastenkaaren liittymä, joka on uusittu kesällä 2018. Liittymän viereen on rakennettu jalankulun ja pyöräliikenteen alikulku ja liittymään liikennevalot. Osayleiskaavan tavoitteena liittymien osalta mantereenpuolen matkailualueella on valtatie suuntainen rinnakkainen kokoojatieyhteys, jolle on pääsy valtatieltä kahdesta kohtaa eli nykyisestä pääliittymästä Matkailutie E kohdalta ja uudesta liittymästä Matkailutie P kohdalla. Isokalliontie valtatieliittymä säilyy kaavaluonnoksen mukaan, ja myös Isokalliontie on mahdollista yhdistää matkailualueen kokoojatiehen.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue näkee hyvin tärkeänä, että kaupunki ja ELY-keskus laativat yhdessä uuden liikenneselvityksen ennen kaavaehdotusvaihetta. Valtatie 8 on valtakunnan tason I pääväylä välillä Vaasa-Kokkola ja tason II pääväylä Kokkolasta Ouluun. Se on myös osa TEN-T kattavaa verkkoa. Vaasa-Oulu -yhteysväli on länsirannikon tärkein tieyhteys, joka kuuluu myös suurten erikoiskuljetusten tavoitetieverkkoon. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa laatinut vuonna 2023 valmistuneen Valtatie 8 uudelleenarviointi välillä Vaasa-Oulu -selvityksen, jossa tieosuudelle on määritetty tavoitetila vuodelle 2040. Selvitys toimii myös jatkosuunnittelun pohjana. Valtatie kehittämisestä suunnitellaan jaksoittain usean vuoden aikana. Kaavaa varten laadittavassa uudessa liikenneselvityksessä on tärkeä ottaa huomioon valtatie osalta määritetty tavoitetila ja tarkastella sen vaikutusta maankäytön osalta. Liikenneselvityksessä tulee tarkastella esimerkiksi mahdollisen eritasoliittymän vaatimaa tilantarvetta Matkailutie E/Kangastenkaari /vt 8 liittymässä. Lisäksi liikenneselvityksessä on tärkeää tarkastella myös muita

kaava-aluetta koskevia liittymäjärjestelyjä. Liikenneselvityksen avulla pystytään määrittelemään mm. valtatiele tarvittavat toimenpiteet pitkällä aikavälillä ja kulkuyhteydet kaava-alueelle, jotta mahdollisia toimenpiteitä varten tarvittavat tilavaraukset voidaan huomioida maankäytön suunnittelussa.

Liikenneselvityksessä on syytä tarkastella myös kaava-alueen pysäköintiratkaisujen riittävyyttä. Pysäköintiratkaisuihin liittyen on tärkeää ottaa huomioon valtatie meren puolella olevat pysäköintimahdollisuudet ja niiden mahdolliset muutokset. Pysäköintiratkaisujen sijoittumista ja riittävyyttä onkin tärkeää tarkastella kokonaisuutena valtatie molemmin puolin. Mikäli pysäköintiratkaisut ovat alueella riittämättömät, on sillä vaikutusta liikenteen sujuvuuteen myös valtatie osalta. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue näkee tärkeänä kaavaselostuksessa olevan maininnan, että tulevaisuudessa rannan puolen ja mantereiden puolen matkailualueita on tärkeää kehittää yhtenä kokonaisuutena.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen näkemyksen mukaan jalankulun ja pyöräilyn yhteydet kaava-alueen sisällä ja sieltä valtatie toiselle puolelle on huomioitu hyvin kaavaluonnoksessa. Jalankulun ja pyöräilyn alikulkujen toteututtua alueelta on hyvät ja turvalliset yhteydet Hiekkasärkkien merenpuoleiselle alueelle. Kaavaselostuksessa on hyvä mainita, että valtatie pohjoispuolella on jalankulun ja pyöräilyn väylä myös Himangan suuntaan, sillä nyt vain keskustan suuntaan menevä jkpp-väylä on mainittu. Liikenne-selvityksessä on syytä tarkastella kuitenkin vielä yhteyksiä ja mahdollisia yhteyspuutteita jalankulun ja pyöräilyn näkökulmasta sekä mahdollisuuksia joukkoliikenteen käytön edellytysten parantamiseksi.

Kaavaselostuksen mukaan merkittävin haitta osayleiskaava-alueella lienee valtatie 8 aiheuttama liikennemelu. Vuonna 2018 tehdyn valtatie 8 ja moottoriradan alueille kohdistuvan meluselvityksen mukaan valtatie 45 dB ylittävä melu ulottuu lentokentän takalaidalle asti ja 55 dB melu noin 100–200 metrin etäisyydelle tiestä. Selvityksessä melumallinnukset tehtiin sekä nykytilanteen että vuoden 2040 ennustetilanteen mukaisina. Alueen suunnittelussa tulee huomioida tieliikenteen aiheuttama melu. Alueen käyttöönotto edellyttää rakenteellista melusuojausta. Korttelialueiden suunnittelulla voidaan estää melun leviämistä. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue näkee tärkeänä, että meluselvityksen tulokset huomioidaan kaavassa ja rakentamisessa. Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee tehdä tarvittaessa omalla kustannuksellaan tarkemmat melumittaukset ja suunnitella tulosten pohjalta mahdollisesti tarvittavat melusuojaukset. ELY-keskus ei ota kuitenkaan kantaa siihen, miten melusuojaus toteutetaan, vaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on keskusteltava asiasta kaupungin rakennusvalvonnan kanssa. ELY-keskus ei osallistu yksittäisten kiinteistöjen osalta melumittauksen eikä melusuojauksen kustannuksiin tai toteuttamiseen. Mahdollinen melua tai muu melusuojarakenne tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan maantien suoja-alueen ulkopuolelle.

Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue huomauttaa, että lähtökohtaisesti kunta vastaa maankäytön maanteille aiheuttamien muutostarpeiden suunnittelusta ja toteutuksesta, toimien yhteistyössä ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kanssa. Tämä koskee mm. uusia jalankulun ja pyöräilyn alikulkuja tai liittymien osalta tarvittavia muutostarpeita.

Vastine

Liikenneselvitys on päivitetty vuonna 2024 sekä 2025, jossa alueen liikennettä on tarkasteltu ajantasaisten liikennemäärätietojen, matkatuotosten, pääliittymien ja kehittämistavoitteiden osalta. Liikenneselvityksessä on tarkasteltu myös kaava-alueen pysäköintiratkaisujen riittävyyttä. Pysäköintiratkaisuihin liittyen on huomioitu valtatie meren puolella olevat pysäköintimahdollisuudet ja niiden mahdolliset muutokset. Pysäköintiratkaisujen sijoittumista ja riittävyyttä on tarkasteltu kokonaisuutena valtatie molemmin puolin. Liikenneselvitys on kaava-aineiston liitteenä. Liikenteen osalta on huomioitu valtatie 8 toimenpidesuunnitelman sekä valtatie 8 liittymäalueiden yleissuunnitelman mukaiset ratkaisut Matkailutie E sekä Matkailutie P liittymissä. Mantereenpuolen matkailualueella on valtatie suuntainen rinnakkainen kokoojatienyhteys, joka toimii myös valtatie 8 rinnakkaistienyhteytenä. Valtatie 8 liittymäratkaisujen sekä alikulkujen pitkän aikavälin tavoitetilan osalta ELY-keskus on laatinut yhteistyössä kaupungin kanssa liikenteen yleissuunnitelman. Kaavakarttaa ja -selostusta on päivitetty huomioiden valtatie 8 liikenteellinen tavoitetila.

Kaavaselistusta sekä melusuojuksiin liittyvää yleismääräystä on tarkennettu tarvittavilta osin.

Etelä-Savon ELY-keskus, vesihuoltopalvelut

Kaavaselistuksessa ei ole avattu vesihuollon toteuttamistrakaisua hankealueella. Viemäriverkoston toiminta-alue kulkee nykyisellään suunnilleen lentokentästä katsoen suorakulmiona Kokkolantiehen kiinni, mikä ei kuitenkaan näytä kattavan kaikkia suunniteltuja RM-alueita. Talousveden osalta toiminta-alueesta ei löytynyt tietoja. Vesihuollon suunniteltu toteuttamistapa tulisi kuvata ja arvioida kaavaselistuksessa. Vesihuollon esittämistavassa kaava-aineistossa tulee huomioida laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999).

Jatkotoimenpiteet

Osayleiskaava-aineistoa tulee täydentää edellä kuvatusti. Koska alueen kaavoitus on ollut vireillä jo pitkään ja muutoksia on tullut kaava-alueen rajaukseen sekä toimintaympäristöön ja uusia selvityksiä on laadittu ensimmäisen viranomaisneuvottelun jälkeen, ELY-keskus esittää, että hankkeessa järjestetään viranomaisneuvottelu ennen kaavaehdotuksen nähtäville menoa.

Vastine

Mantereenpuolen osayleiskaava-alueelle on laadittu vesihuollon yleissuunnitelma (päiväty 28.6.2024, Sweco Finland Oy) sekä vesihuollon yleissuunnitelmaselostus (päiväty 19.8.2024, Sweco Finland Oy), jossa Vesihuollon suunniteltu toteuttamistapa on kuvattu. Vesihuollon yleissuunnitelma sekä yleissuunnitelmaselostus ovat kaavaehdotusaineiston liitteenä. Kaavaselistuksessa on arvioitu vesihuollon toteuttamistavan vaikutukset.

2. Pohjois-Pohjanmaan liitto 30.10.2025

Kiitos lausuntopyynnöstänne. Olemme tutustuneet Hiekkasärkkien osayleiskaavan luonnokseen ja valmiste-luaineistoon. On tärkeää, että osayleiskaavalla luodaan selkeät reunaehdot matkailun vetovoima-alueen jatkokehittämiselle pitkällä aikavälillä.

Pohjois-Pohjanmaan liitolla ei ole huomauttamista kaavaluonnokseen.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

3. Museovirasto 17.10.2025

Museovirasto on edentänyt oheisen asian toimijalle Pohjois-Pohjanmaan museo, joka vastaa rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön viranomaistehtävistä Pohjois-Pohjanmaalla.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

4. Pohjois-Pohjanmaan museo/arkeologia 8.11.2025

Kalajoen kaupungin maankäyttöpalvelut on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa koskien Kalajoen Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan luonnosta. Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Suunnittelualue (noin 445 ha) sijaitsee Kalajoen Hiekkasärkkien mantereen puolella valtatie 8 varrella rajautuen koillisessa Isokalliontiehen ja ulottuen lounaassa Hiekkasärkkien vedenottamon ympäristöön. Suunnitelma koskee myös Hiekkasärkkien Rantaharjualueen yleiskaavaa ja pieneltä osin Kalajoen keskustan osayleiskaavaa. Kaavan tavoitteena on luoda kaavalliset edellytykset Hiekkasärkkien Vt8 mantereen puoleiselle alueelle laaditussa kehittämissuunnitelmassa esitettyjen matkailutoimintojen ja tarvittavien liikenneyh-teyksien toteuttamiselle. Tavoitteena on mahdollistaa alueen kehittäminen Kalajoen matkailun kasvuohjel-massa määriteltyjen tavoitteiden pohjalta.

Suunnittelualueella on toteutettu arkeologinen inventointi kenttäkaudella 2017 (*Hiekkasärkkien mantereen-puolen osayleiskaavan arkeologinen inventointi* / Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu), eikä alueelta tun-neta muinaisjäännöksiä, mikä todetaan myös kaavaselostuksen luvussa 5.6 Arkeologinen kulttuuriperintö. Tiedon yhteyteen tulee tarkentaa, että alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiin-teitä muinaisjäännöksiä ja päivämäärä, milloin tieto on tarkistettu muinaisjäännösrekisteristä.

Lähin tunnettu kiinteä muinaisjäännös Valkiatvedet (muinaisjäännöstunnus 1000032066) sijaitsee suunnittelualueesta noin 100 metriä etelään, ja muu kulttuuriperintökohde Pohjanmaan rantatie, Siipo (1000032080) suunnittelualueesta noin 1,35 kilometriä lounaaseen. Kaavaselostuksen luvussa 9.2.6 Vaikutukset kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön todetaan, että arkeologisessa inventoinnissa havaitut kohteet sijaitsevat pienemmäksi rajautuneen suunnittelualueen ulkopuolella eikä kaavaratkaisulla ole vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön. Selostukseen tulee kuitenkin lisätä kauttaaltaan arkeologisten kulttuuriperintökohteiden muinaisjäännöstunnukset niitä käsiteltäessä.

Museovirasto on lausunut hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 20.2.2018. Lausunnossaan Museovirasto toteaa, että arkeologisen inventoinnin riittävyyden arviointi kaavoituksen valmisteluvaiheessa edellyttää maankäytön muutosten tarkentumista. Lausunnon mukaan laserkeilausaineiston ja inventoinnin aikana melko rajallisten selvitysalueiden perusteella alueella on edelleen erilaisia anomaliaita, luontaisia muodostumia tai myöhäisiä maa-aineisten ottokohtia, mutta myös vanhempia kulttuurijäännöksiä, joiden suojelu ja inventointi saattaa olla tarpeen. Museo on tutustunut sittemmin tarkentuneeseen laserkeilausaineistoon sekä kaava-aineistoon ja toteaa, että osayleiskaavaa varten tehdyt selvitykset arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ovat riittäviä tätä kaavahanketta varten.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole Kalajoen Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavaluonnoksesta muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Vastine

Merkitään tiedoksi arkeologisten kulttuuriperinnön selvitysten riittävyys tätä kaavahanketta varten.

Kaavaselostuksen kappaleeseen 5.6. Arkeologinen kulttuuriperintö, on lisätty muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamien kiinteiden muinaisjäännösten tarkistustieto.

Kaavaselostuksen kappaleeseen 9.2.6 Vaikutukset kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön, on lisätty arkeologisten kulttuuriperintökohteiden muinaisjäännöstunnukset.

5. Pohjois-Pohjanmaan museo/rakennettu kulttuuriympäristö 2.11.2025

Kalajoen kaupunki on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan luonnoksesta. Tämä museon lausunto koskee rakennettua kulttuuriympäristöä.

Osayleiskaavan tarkoituksena on luoda kaavalliset edellytykset Hiekkasärkkien Vt8 mantereen puoleiselle alueelle laaditussa kehittämissuunnitelmassa esitettyjen matkailutoimintojen ja tarvittavien liikenneyhteyksien toteuttamiselle. Tavoitteena on mahdollistaa alueen kehittäminen Kalajoen matkailun kasvuohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden pohjalta.

Suunnittelualue sijaitsee Kalajoen Hiekkasärkkien mantereen puolella valtatie 8 varrella. Suunnittelualue on noin 3,5 km pitkä ja 1,3 km syvä alue, joka rajautuu koillisessa Isokalliontiehen ja ulottuu lounaassa Hiekkasärkkien vedenottamon ympäristöön. Suunnittelualueella sijaitsevat Kalajoen lentokenttä, tapahtuma-areena, moottoriurheilurata, louhos ja ulkoilureittiyhteys Siiponjoen ja Valkiatvedet luontopoluille. Alueen pohjoispuolella on Maristopakkojen Natura-alue ja eteläpuolella Siiponjoen Natura-alue. Suunnitelma koskee myös Rantaharjualueen yleiskaavaa ja Isokalliontien varressa pieneltä osin Kalajoen keskustan osayleiskaavaa. Laadittavan osayleiskaavan pinta-ala on noin 440 hehtaaria.

Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavaluonnoksen suunnittelualue sijoittuu länsi-kaakkoisosiltaan pieneltä osin Hiekkasärkät ja Rahjan saariston maakunnallisesti arvokkaalle kulttuurimaisema-alueelle. Tämä on huomioitu osayleiskaavakartalla ja kaavaselostuksessa. Suunnittelualueella ei ole valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaita rakennettua kulttuuriympäristöä edustavia kohteita tai aluekokonaisuuksia. Pääosa suunnittelualueesta on rakentamatonta. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Kalajoen Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan luonnoksesta rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

6. Kalajoen kaupunki/Ympäristöterveydenhuolto 16.11.2025

Kalajoen ympäristönohjaus on pyytänyt ympäristöterveydenhuollon lausuntoa kaavahankkeesta Kalajoen Hiekkasärkkien mantereen puolella valtatie 8:n varrella. Suunnittelualue on n. 3,5 km pitkä ja 1,3 km leveä alue, joka rajautuu koillisessa Isokalliontiehen ja ulottuu lounaassa vedenottamon lähisuojavyöhykkeelle. Suunnittelualueella sijaitsevat Kalajoen lentokenttä, tapahtuma-areena, moottoriurheilurata, louhos ja ulkoilureittiyhteys Siiponjoen ja Valkiatvedet luontopoluille. Alueen pohjoispuolella on Maristopakkojen Natura-alue ja eteläpuolella Siiponjoen Natura-alue. Laadittavan osayleiskaavan pinta-ala on n. 440 ha. Osayleiskaavan tarkoituksena on luoda edellytykset Hiekkasärkkien Vt8 mantereen puoleisen alueen matkailutoimintojen ja liikenneyhteyksiä kehittämiseksi.

Alueella on tärkeä ensimmäisen luokan pohjavesialue, missä alueelle ei saa sijoittaa sellaisia toimintoja, jotka saattavat aiheuttaa pohjaveden pilaantumista tai likaantumista. Ympäristövaikutuksista merkittävimpiä ovat toimintojen ja rakentamisen vaikutukset pohjaveteen, koska alueella oleva pohjavesialue on kaupungin tärkeä ottoalue.

Hiekkasärkkien asemakaavan valtatie mantereenpuolella on yhteys lentokentänsuuntaan ja kaksi kevyen liikenteen alikulkua. Alueen on tarkoitus mahdollistaa suuret yleisötapahtumat ympärivuotisesti ja niiden tukipalvelut. Mantereen puoleiselle alueelle on tavoitteena sijoittaa n. 3500 vuodepaikkaa. Majoitus palvelee tapahtumien järjestämistä, liikunta- ja lähimatkailua, pääasiassa 3–4 kerroksista hotelli- ja huoneistohotellityyppistä majoitusta, rakentuen vaihteellain. Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden teemoina ovat mm. toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä ja terveellinen ja turvallinen

elinympäristö sekä elinvoimainen kulttuuriympäristö & luonnonvarat. Maakuntakaavassa on tärkeää pohjavesivyyhykettä koskevat merkinnät Kourinkankaan osalta.

Kalajoen pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on hyväksytty 12.1.2023. Kaavatyön yhteydessä on pohjavesiolosuhteiden tarkentamiseksi laadittu pohjavesiselvitys vv. 2022–2023 (pohjavesipintojen ja pumppausmäärien seuranta matkailun sesonkikautena). Osayleiskaava-alue sijaitsee suurelta osin tärkeällä Kourinkankaan varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella.

Merkittävä vaikutus on ympäristömelu, liikennemelun vaikutukset kohdistuvat lomailuun ja virkistystoimintoihin, 45 dB:n ulkomelualue kattaa kokosuunnittelualueen. Melua alueella aiheuttavat valtatie 8, kalliolouhos, moottoriurheilurata ja lentokenttä. Valtatie 8 melu on jatkuvaa, yli 45 dB ylittävä melu ulottuu lentokentän takalaidalle asti ja >55 dB:n melu n. 100–200 m etäisyydelle tiestä. Alueen käyttöönotto edellyttää rakenteellista melusuojausta. Melumallinnukset ennustavat melun leviämistä kaava-alueelle nykyisellä rakennuskannalla v. 2040 ja korttelialueiden suunnittelulla estettynä. Tapahtuma-areenan alueelle ulottuu Elenian sähköverkko. Lentokentällä ja Tractor-pulling radalla on ympäristöluvan mukaiset suojarakenteet. Kaupungin rakennusjärjestyksessä ja ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan lisäksi antaa paikallisia määräyksiä, joita pidetään tarpeellisina hyvän elinympäristön säilymisen ja toteutumisen kannalta.

Lausunnon perusteena oleva lainsäädäntö:

Terveydensuojelulaki 763/1994

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista 545/2015

Ympäristöterveydenhuollon lausunto:

Hiekkasärkkien vedenottamon ohjeellinen lähisuojavaähyke edellyttää osayleiskaavan määräyksiä pohjaveden suojelemiseksi. Erityisen tärkeää on, ettei uusia, pohjaveden tilaa heikentäviä toimintoja sijoiteta vedenottamon ohjeelliselle lähisuoja-alueelle. Tapahtumakeskuksen rakentamis- ja pysäköintialueet ulottuvat suojavyöhykkeen reunaan. Rakentaminen, tiestö, P-alueet ja muut vettä heikosti läpäisevät pinnat vähentävät pohjaveden muodostusta ja aiheuttavat hulevesiä toisaalle. Alueelle suositellaan toteuttamaan pohjavesisuojaus, suunniteltuun käyttöön ja riskiarviointiin perustuen. Kellarikerroksia tai maalämpökaivoja on syytä välttää, niiden aiheuttaman pohjaveden muuttumisriskin takia. Muuttumisriskejä tulee välttää mahdollisimman tehokkaasti, pohjavesialueelle suunnitellusta toiminnasta voi aiheutua terveyshaittaa talousveden välityksellä Kalajoen kaupungin asukkaille.

Kylpylä, lomakeskus, huoneistohotellit ovat terveydensuojelulain 13 §:n mukaisesti ilmoitusvelvollisia toimintoja.

Melun keskiäänitaso uudisrakennusten sisätiloissa ei saa ylittää asumisterveysasetuksen (545/2015) liitteen 2 taulukon 1 ja taulukon 2 toimenpiderajoja. Kun melu on pienitajuista, sovelletaan yöaikaiseen meluun

liitteen 2 taulukon 2 toimenpiderajoja. Pienitaajuisen melun toimenpiderajat koskevat tiloja, jotka on tarkoitettu nukkumiseen. Yöaikainen (klo 22—7) musiikki-, melu tai muu vastaava mahdollisesti unihäiriötä aiheuttava melu, joka erottuu selvästi taustamelusta, ei saa ylittää 25 dB yhden tunnin keskiäänitasona LAeq, 1 h (klo 22—7) mitattuna niissä tiloissa, jotka on tarkoitettu nukkumiseen. Teknisten laitteiden aiheuttama melu asuinhuoneissa ei saa ylittää liitteen 2 taulukoiden 1 ja 2 arvoja. Teknisten laitteiden yöaikaisen melun enimmäistaso LAFmax (klo 22—7) ei saa ylittää 33 dB.

Osayleiskaava-alueen rakentamisessa tulee huomioida rakenteiden riittävä ääneneristys rakenneratkaisuissa.

Taulukko 2. Pienitaajuisen sisämelun tunnin keskiäänitason toimenpiderajat nukkumiseen tarkoitetuissa tiloissa

Kaista/Hz 20 25 31,5 40 50 63 80 100 125 160 200

Yöajan (klo 22—7) Leq,1h/dB 74 64 56 49 44 42 40 38 36 34 32

Päiväajan (klo 7—22) pienitaajuiselle melulle sovelletaan 5 dB suurempia arvoja kuin taulukossa

2.

Vastine

Yleiskaavamääräyksiin on lisätty määräys uudisrakentamisen sisätilojen sisämelun keskiäänitason toimenpiderajoitusten huomioimisesta sekä pohjaveden suojaamisesta sekä sen muodostamista rajoitteista jatko-suunnittelua koskien.

7. Elenia 9.11.2025

Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan valmisteluvaihe

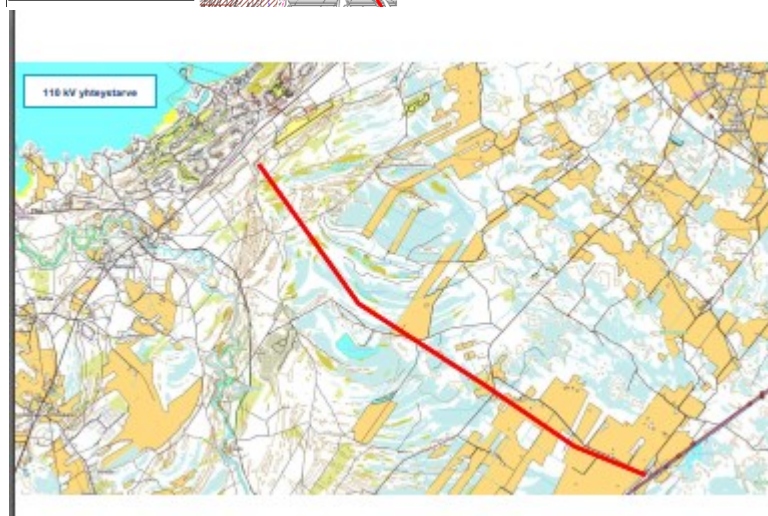
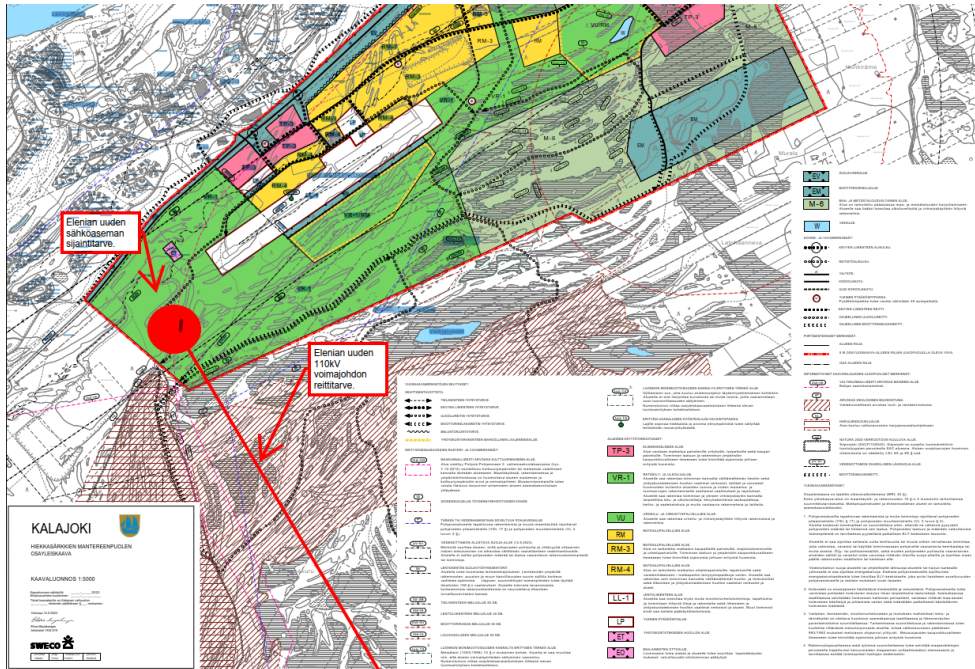
Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan suunnittelualue sijaitsee Kalajoen Hiekkasärkkien mantereen puolella valtatie 8 varrella. Suunnittelualue on noin 3,5 km pitkä ja 1,3 km syvä alue, joka rajautuu koillisessa Isokalliontiehen ja ulottuu lounaassa Hiekkasärkkien vedenottamon ympäristöön. Suunnittelualueella sijaitsevat Kalajoen lentokenttä, tapahtuma-areena, moottoriurheilurata, louhos ja ulkoilureittiyhteys Siiponjoen ja Valkiatvedet luontopoluille. Alueen pohjoispuolella on Maristonpakkajoen Natura-alue ja eteläpuolella Siiponjoen Natura-alue.

Osayleiskaavan tarkoituksena on luoda kaavalliset edellytykset Hiekkasärkkien Vt8 mantereen puoleiselle alueelle laaditussa kehittämissuunnitelmassa esitettyjen matkailutoimintojen ja tarvittavien liikenneyhteyksien toteuttamiselle. Tavoitteena on mahdollistaa alueen kehittäminen Kalajoen matkailun kasvuohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden pohjalta.

Kalajoen Hiekkasärkkien alueen sähkön kulutus on ollut kasvussa alueen kehittymisen seurauksena. Hiekkasärkkien mantereiden puolen osayleiskaava mahdollistaa alueelle uusien elinkeinotoimintojen sekä palveluiden kehittämisen, joka lisää myös alueen sähkön kulutusta. Alueelle on myös tullut useita liittymäkyselyitä sekä Hiekkasärkkien että Rahjan sataman alueelle.

Alueen kehityksestä johtuva sähkön kulutuksen kasvu edellyttää uuden 110/20 kV sähköaseman ja 110 kV voimajohdon rakentamista. Uusi sähköasema varmistaa alueen tehon riittävyyttä sekä parantaa toimitusvarmuutta. Uusi sähköasema parantaa toimitusvarmuutta myös koko Kalajoen kaupungin alueella, koska alueelle saadaan uusi syöttöpiste olemassa olevien Elenian sähköasemien lisäksi. Sähköaseman tulisi sijaita Kalajoen Lentokentän lounais-/eteläpuolisella alueella, jotta sähköjakelu voidaan toteuttaa parhaalla mahdollisella tavalla huomioiden alueen suuret liittymät ja kulutuskeskittymät. Sähköaseman sijainti on esitetty liitteessä 1.

Hiekkasärkkien uuden sähköaseman syöttämiseksi tarvitaan myös uusi 110 kV yhteys kantaverkon ja Hiekkasärkille rakennettavan uuden sähköaseman välille. Uusi voimajohto rakennetaan ilmajohtona ja johto on tarkoitus rakentaa Fingridin Hirvisuo – Jylkkä johdon suunnasta, läheltä Läntisnevan tuulipuiston sähköasemaa. Voimajohdon lopullinen reitti tullaan määrittelemään myöhemmin suunnittelun aikana huomioiden alueen erityispiirteet sekä luontoarvot. Voimajohdon yhteystarve on esitetty liitteissä 1 ja 2.

Vastine

12.6.2024 on pidetty työnneuvottelu Elenian kanssa, jossa on todettu, että mantereiden puolen osayleiskaavan tarvitsema sähkö tulee Eteläkylän asemalta maakaapelilla. Tarkempi sijoittelu sovitaan mantereiden puolen alueen asemakaavoituksen yhteydessä. Yleiskaavaan alueelle ei varata paikkaa sähköasemalle. Työnneuvottelun muistio on lisätty kaavaehdotuksen liiteaineistoon.

8. Fingrid 30.10.2025

Kiitokset yhteydenotosta. Tiedoksi: Fingrid ei tee lausuntoa Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavasta, sillä kaava-alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

9. Vesikolmio 24.10.2025

Kalajoen kaupunki on tekemässä Hiekkasärkkien osayleiskaavan muutosta. Alueella sijaitsee Vesikolmio Oy:n runkovesijohtoja ja alueelle on suunniteltu sijoittaa Kalajoki välinen siirtoviemäriputki. Lisäksi alueella lähitöllä sijaitsee Vesikolmio Oy:n Vesipostin alkalointilaitos sekä Hiekkasärkkäin vedenottamo,

Kalajokilaakso on pohjavesiesiintymien osalta hyvässä asemassa: pohjavesialueita on Haapajärven, Sievin ja Kalajoen alueella. Pohjavedet ovat erittäin arvokas mutta myös haavoittuvainen luonnonvara, jotka vaativat tehokasta suojelua. pohjavesi on usein jo sellaisenaan juomakelpoista ja lisäksi sen suojaamismahdollisuudet likaantumista vastaan ovat huomattavasti paremmat pintaveteen verrattuna. Vesikolmio oy toimittaa pohjavettä Kalajoen, Sievin ja Haapajärven kuntien alueilla sijaitsevilta pohjavesialueilta. Pohjavedenottoa alueilla on yhteensä 14 kappaletta, joista pumpataan vuosittain noin 3,7 miljoonaa m³ raakavettä, mikä on keskimäärin noin 10 OJO m³/d. Yli puolet raakavesimäärästä pumpataan Sievin vedenottamoilta (5 300 m³/d), neljäsosa Kalajoen vedenottamoilta 12 830 m³/d) ja vajaa neljäsosa Haapajärven vedenottamoilta (2 m³/d).

Vesikolmio Oy:llä esittää lausuntonaan, että alueelle sijaitsevalle vesijohdoille ja alustavasti suunnitellulle Kalajoki-Himanka siirtoviemäriille tulee varata kaavaan sijoituspaikka suunnitellun kaava-alueelle kaava-alueen sisäpuolelle. Mahdolliset vesijohdon siirrot tulee sisällyttää kaavan muodostus kustannuksiin. Lisäksi alueella olevan Hiekkasärkkäin Vedenottamon esitetty suoja-alue ja mahdolliset riskit pohjavedenotolle tulee huomioida riittävän laajasti tehtäessä alueelle osayleiskaavaa.

Vastine

Vesikolmio Oy:n Himanka-Kalajoki siirtoviemäri ja yhdysvesijohdon yleiskartan (pvm 26.11.2015) mukaan siirtoviemäri ja yhdysvesijohto on suunniteltu sijoittuvan kaava-alueen ulkopuolelle.

Kaavakartalla on esitetty Hiekkasärkkäin Vedenottamon suoja-alue, eikä rakentamista ole osoitettu suoja-alueen sisäpuolelle. Riskit pohjavedenotolle on arvioitu kaavaselostuksessa sekä osayleiskaavaehdotuksen erillisessä liitteessä.

Mielipiteet

1. Mielipide 9.11.2025

Louhosalueen mahdollinen laajentuminen sekä melu- ja turvallisuusvaikutukset on kaavaluonnoksessa otettu hyvin huomioon.

Haluamme huomauttaa, että Isokalliontien läheisyyteen varattujen TP-3 ja VIIJ/RM-alueiden sijoittelussa ja suunnittelussa tulee huomioida louhoksen läheisyys.

Louhosalueella louhinnan yleinen suojaetäisyys esimerkiksi rakennuksiin on 300 metriä, joten haluamme varmistua, että TP-3 ja VIIJ/RM-alueiden mahdollinen rakentaminen ei tule tulevaisuudessa rajoittamaan louhoksen louhintatoimia. Ehdottaisimme kyseisen TP-3 alueen sijoittamista lähemmäs moottoriurheilurataa, jolloin suojaetäisyys pystytään pitämään riittävänä. Tämä myös palvelisi moottoriurheiluradan toimintaa, mikäli alueelle ajatellaan sijoitettavan moottoriurheiluun liittyviä palveluita.

VU/RM — aluetta ehdotamme rajattavan hieman lähemmäksi lentokentän aluetta, jotta suojaetäisyys louhokseen tulee riittäväksi. Mikäli alueita ei voi siirtää ehdotamme kaavaan mainintaa louhoksen toiminnasta niin, että rakentamista tällä alueella rajoitettaisiin siihen saakka, kun louhoksella on toimintaa, tai että louhoksen läheisyys tulee ottaa huomioon rakennusten sijoittelussa

Lisäksi louhoksen läheisyyteen sijoitetulle kelkkareitille ehdottaisimme vaihtoehtoista reittiä hieman etäämmälle maa-ainesten ottoalueesta. Kelkkareittiä oli piirretty Tupanevan sivulle, joten siitä luontainen kulku Tapion Tuvan alikulkua kohti voisi olla esimerkiksi VIIJ/RM alueen reunaa pitkin. Kulkeminen louhosalueen lähetyvillä etenkin moottorikelkoilla korkealumisena talven aikana voi olla turvallisuusriski, vaikka louhosalue on aidattu. Lisäksi avoin kelkkareitti voi lisätä muuta kulkemista louhosalueen vieressä myös muina vuodenaikoina. Turvallisuusriskiä voidaan pienentää siirtämällä suunniteltavaa kelkkareittiä hieman etäämmälle kaavoitetun maa-ainesten ottoalueen rajalta.

Lisäksi huomauttaisimme, että louhokselle vuonna 2019 myönnetty ympäristölupa kallion louhintaan ja murskaukseen on voimassa toistaiseksi, kun maa-aineslupa on voimassa. Nykyinen maa-aineslupa on voimassa vuoteen 2026 asti. Voimassa olevaan maa-aineslupa haetaan jatkoa viimeistään talven 2023–24 aikana. Kaavaselostuksessa mainittu vuonna 2013 myönnetty ympäristölupa on korvattu v. 2019 myönnettyllä luvalla. Toiminta louhosalueella on ajateltu jatkuvan tulevaisuuteen kymmeniä vuosia.

Vastine

Osayleiskaavaan osoitetut reitit on osoitettu ohjeellisina merkintöinä, jotka toimivat suuntaa antavana ohjeena alueen suunnittelulle ja maankäytölle. Laadittava mantereen puolen osayleiskaava on pitkän aikavälin

toteutussuunnitelma alueen kehittämiseksi. Kaavaratkaisussa osoitetut maankäytön aluevarausten sekä kehittämisaueiden yksityiskohtainen toteutuminen ratkaistaan asemakaavoituksessa huomioiden sen hetkisen ja ajantasaiset toimintaympäristön vaatimukset ja rakentamisen rajoitteet alueella.